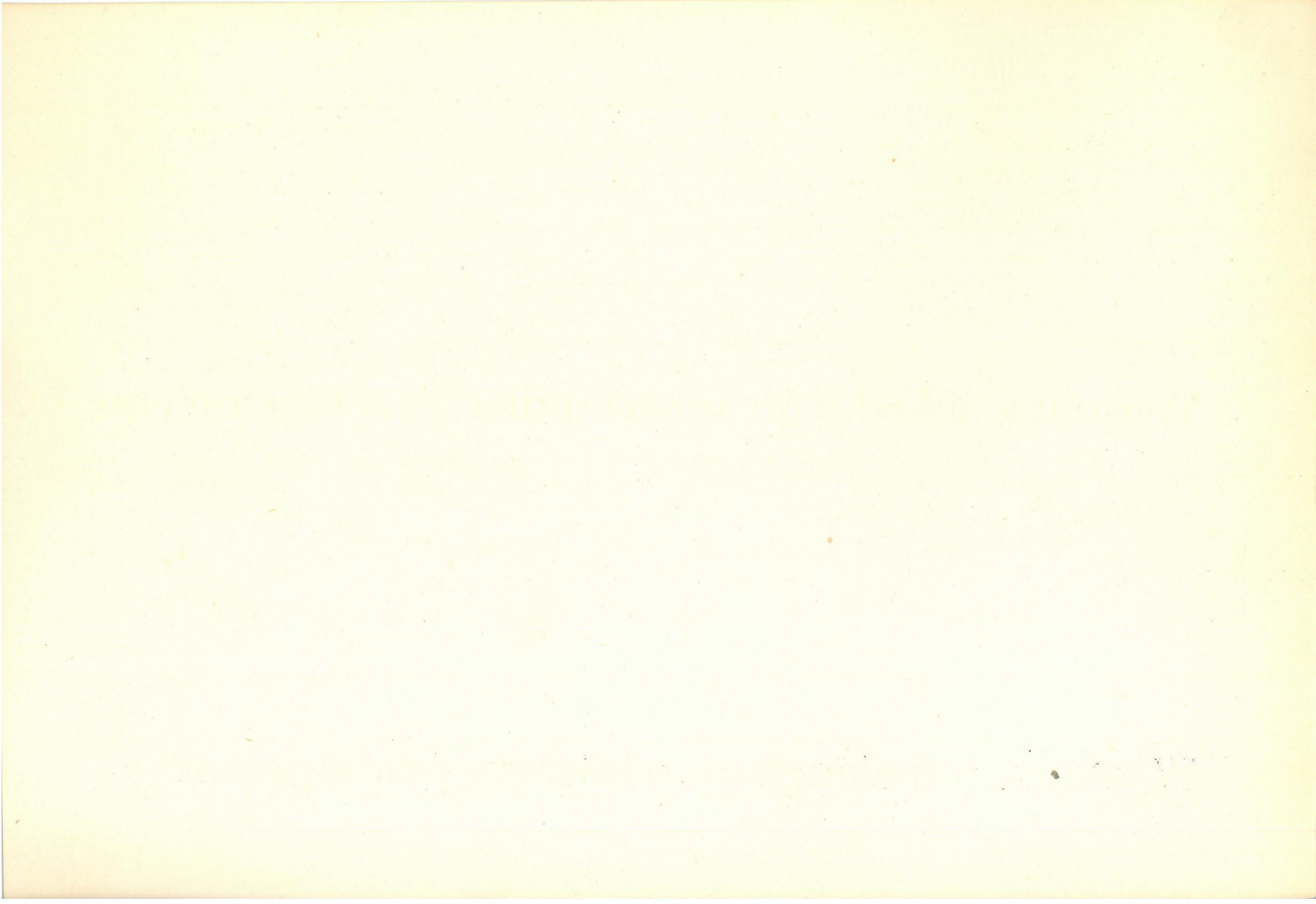

267 / 63

Wystawa włoskiego wzornictwa przemysłowego

Ministerstwo Kultury i Sztuki

Wystawa włoskiego wzornictwa przemysłowego

czerwiec 1963

Centralne Biuro Wystaw Artystycznych Warszawa „Zachęta“ Plac Małachowskiego 3

Wystawa zorganizowana przy współudziale Ambasady Włoskiej w Warszawie i Triennale di Milano

Wystawa nasza otwarta obecnie w Warszawie ma pokazać, jak się u nas podchodzi do niektórych procesów produkcyjnych ściśle związanych z dziedziną sztuki — ponadto również niektóre rozwiązania z zakresu architektury i estetyki szlaków komunikacyjnych.

Do wyboru eksponatów przystąpiliśmy z wielkim zapalem, który jednak nie przeszkodził nam w przyjęciu metody chłodnej oceny, tak, by pod osąd zagranicznych specjalistów móc oddać charakterystyczny dla Włoch zestaw przedmiotów użytkowych wytwarzanych w mniejszych lub większych seriach oraz fotografii architektury i świetlnej sygnalizacji naszych autostrad. W niejednej bowiem dziedzinie — szczególnie przemysłu nowoczesnego od czasu przemian, jakim uległa sztuka dekoracyjna w końcu XIX w. — Italia przemawia pełnym i własnym głosem.

Świadomie wyłączyliśmy z wystawy dzieła unikatowe oraz wyroby rękodzieła włoskiego.

Zdarzało się już nieraz, że na widok przedmiotów zaprojektowanych przez artystów i wyprodukowanych przez przemysł, krytyk jakiś niezbyt dociekliwy wysuwał zarzut negowania kultury przeszłości, nie rozumiejąc, że nie odmawiamy przecież wartości dobrej tradycji i sztuce ludowej. Odrzucamy jedynie dekoracyjność w złym gatunku, która sztukę użytkową sprowadzała na manowce jałowej ornamentyki i właściwych jej smaczków, tak ulubionych przez środowiska dekadentkie.

W epoce obydwóch wojen światowych, w wyniku różnych pomyłek i wątpliwych rozwiązań, pojawiły się we Włoszech kierunki dość osobliwe, określone przez jednego z najinteligentniejszych naszych krytyków jako „nieporozumienia rękodzieła”. Później, w zasięgu Triennale Sztuki Stosowanej, Wzornictwa i Architektury Nowoczesnej, zaczęła działać grupa ludzi bardzo wrażliwych i sumiennych. W oparciu o młode pokolenie, w oparciu o własną głęboką kulturę i wielkie poczucie odpowiedzialności w stosunku do wzrastającej dynamiki społecznej — podjęli się wielkiego zadania wynalezienia świeżych form dla przedmiotów coraz bardziej nada-

jących się do życia współczesnego, które by mogły być produkowane seryjnie lub choćby powtarzalne.

Tak rozpoczął się ruch zmierzający do zapewnienia estetyki produkcji. Zagadnienie formy w procesie produkcyjnym zostało podjęte dzięki wszystkim, którzy zrozumieli konieczność wynikającą ze zmienionych warunków, z przemian jakości i wymiarów — i całe życie pracowali nad tym, by Włochy włączyły się do światowego ruchu wzornictwa przemysłowego.

W tym miejscu ważna uwaga: z okazji I Międzynarodowego Kongresu Wzornictwa Przemysłowego w Mediolanie w 1954 r., w odpowiedzi na nieco ekskluzywne oświadczenie Amerykanina Waltera Dorwina Teague jeden z wybitnych przedstawicieli Triennale przypomniał, że w czasie, gdy niektóre inne cywilizacje dopiero się rodziły, Italia posiadała już doskonałego projektanta przemysłowego: Leonarda da Vinci.

To nie pycha dyktuje nam dziś te słowa — lecz przekonanie, że interesy wzornictwa obracają się w kręgu i sztuki i przemysłu i że jest to prawda o znaczeniu uniwersalnym, a jej korzenie wrastają daleko w głąb wieków.

Przed organizatorami wybierającymi na ściśle określoną warszawską wystawę bardzo przecież różnorodne eksponaty, stanął trudny dylemat: jakie stosować kryteria? Czy obowiązuje najostrożniejsza selekcja techniczna i artystyczna — czy raczej przedstawione przedmioty mają demonstrować różne tendencje i ujęcia, polemikę między twórczymi grupami różniącymi się między sobą, lecz wyrażającymi aktualne dążenia w produkcji?

Deszliśmy do przekonania, że pokazując przedmioty codziennego użytku nie pomijamy problemu rozwoju i kultury, przeciwnie, stanowią one dokumentację włoskiego obyczaju i stylu życia.

Uwzględniliśmy również czynniki ekonomiczne w nowoczesnej produkcji przemysłowej, gdyż dobrze pomyślany model musi przejść z produkcji do sprzedaży w cenie dla wszystkich dostępnej.

Szkła z Murano (wszystkie wystawione szkła są powtarzalne), wyroby z metalu, zegary, telewizory, zastawy stołowe, ceramika, lampy, maszynki do kawy, pralki, rozmaite meble, krzesła i fotele, sprzęt sportowy, przedmioty ze skóry — wykazują wielość koncepcji, wynikającą jedynie z odmiennego traktowania możliwości produkcyjnych: zawsze i w sposób absolutny przestrzegane są wymogi surowca. Po raz pierwszy w ramach ekspozycji, która nie ma charakteru handlowego, nie porzeczano na wystawieniu przedmiotów z dziedziny wyposażenia wnętrza, w której to dziedzinie rola projektanta jest zawsze łatwiejsza. Pokazano również sprzęt sportowy i konfekcję, nie chodzi tu jednak ani o modę, ani o smak, lecz o wartości wzoru zgodnego z funkcjonalnością przedmiotów.

Jeśli wreszcie na naszej wystawie dadzą się zauważyć jakieś zaniedbania czy uchybienia produkcyjne — pamiętajmy, że celem jej jest jedynie zobrazowanie kierunku rozwoju dla możliwie najjaśniejszego wyrażenia trudności spraw związanych z projektowaniem dla produkcji.

Wystawę uzupełnia cykl fotografii rozwiązań architektonicznych, zaprojektowanych i zrealizowanych po wojnie, tzn. od 1946 r. po dzień dzisiejszy. Chcieliśmy dać przegląd dość szeroki tego wszystkiego co na tym polu dzieje się we Włoszech i zarazem udowodnić ściśle powiązania i wspólny klimat, w jakim rozwija się u nas zarówno architektura jak wzornictwo przemysłowe.

Dokumentacja dotycząca sygnalizacji i estetyki szlaków komunikacyjnych odnosi się do Autostrady del Sole, jednej z największych realizacji w tym zakresie we Włoszech powojennych.

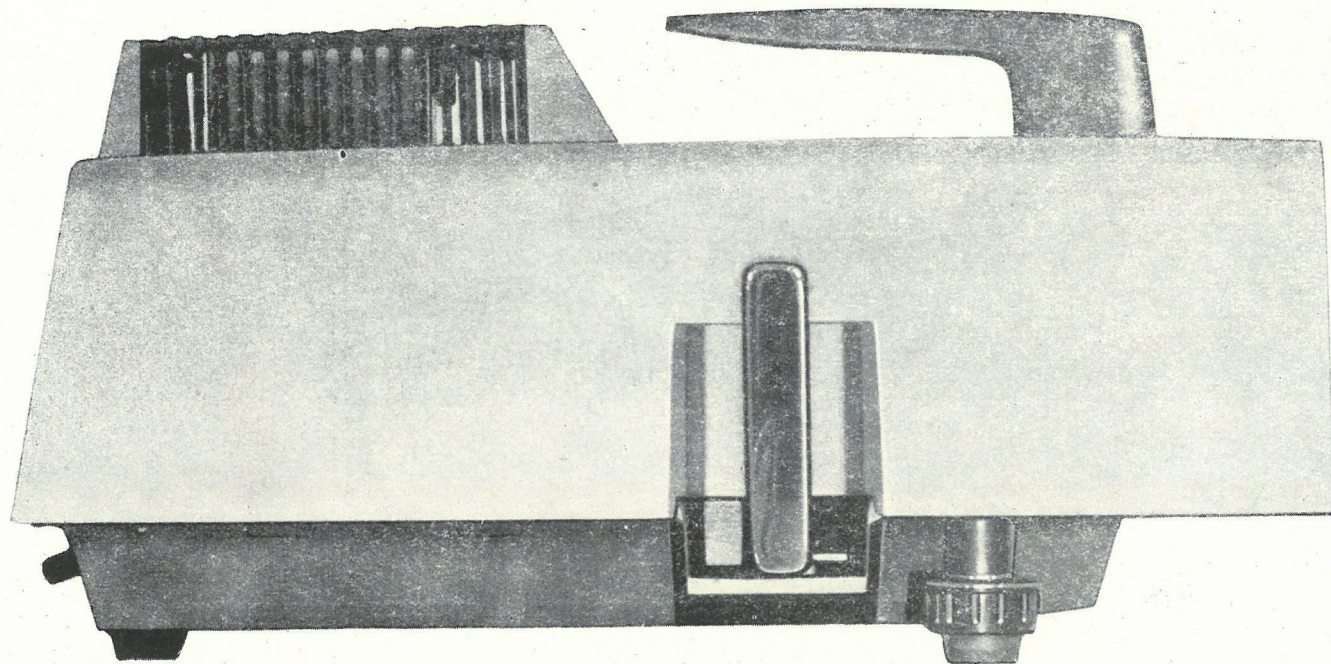
Twórcy, którzy pracowali i pracują nad tym bardzo odrębnym zagadnieniem usiłują zachować równoczesną obecność natury i dzieł ludzkich tak w rozwiązaniach konstrukcyjnych, jak i w zespole zjawisk związanych ze znakowaniem.

Z całości ekspozycji powinno więc jasno wynikać, że we Włoszech pierwiastek humanistyczny nie jest obcy ani kulturze ani technice. Przeciwnie, ożywia on ducha tych działaczy, którzy w sposób nowoczesny pracują dla coraz lepiej rozwiniętego społeczeństwa.

TOMMASO FERRARIS
Sekretarz Generalny Triennale di Milano

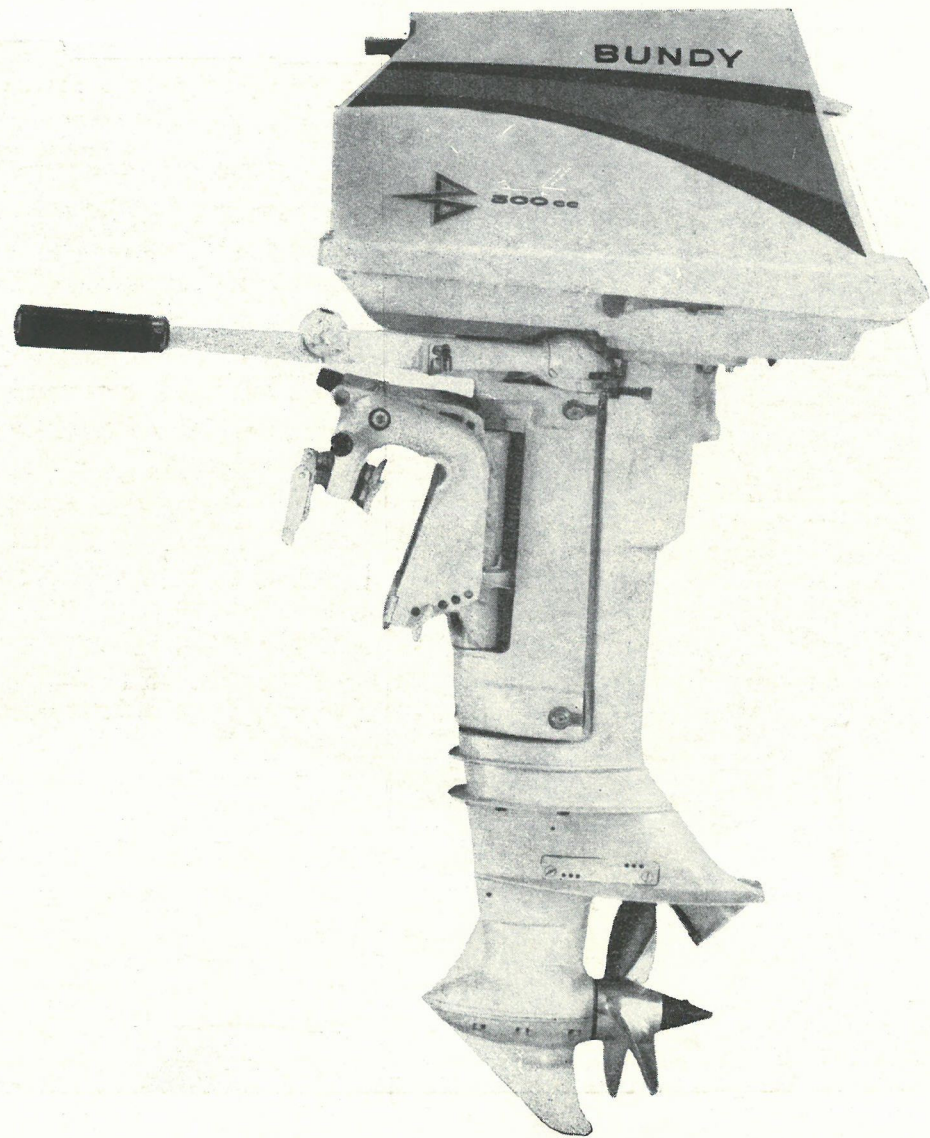

Achille e Pier Giacomo Castiglioni — Rzutnik — prod. Ferrania S.p.a.

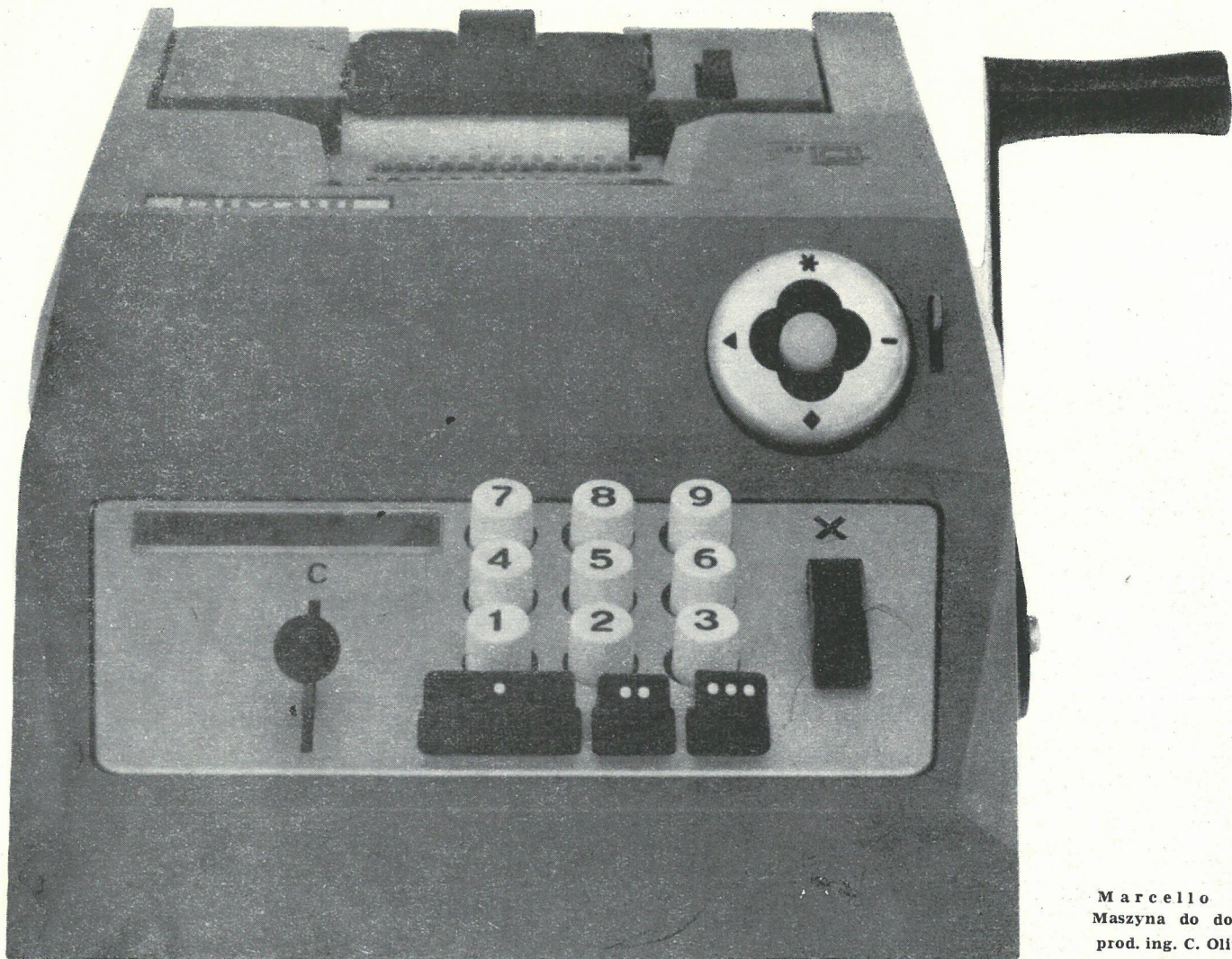

Iuigi Caccia Dominioni, Achille e Pier Giacomo Castiglioni — Szkolna katedra — prod. Palini S.r.l.

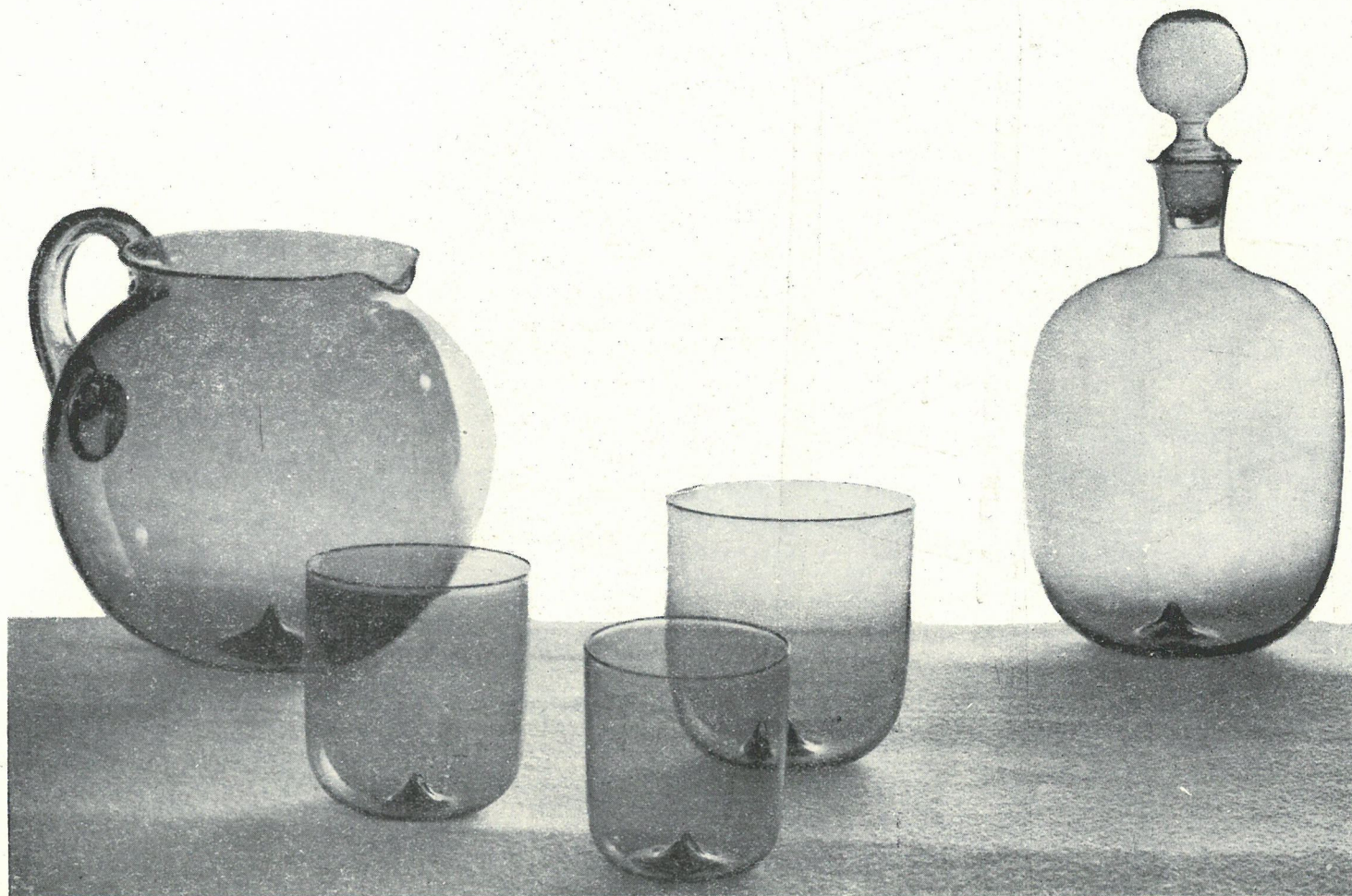

Silnik do motorówki — prod. Bundy Marine S.p.a.

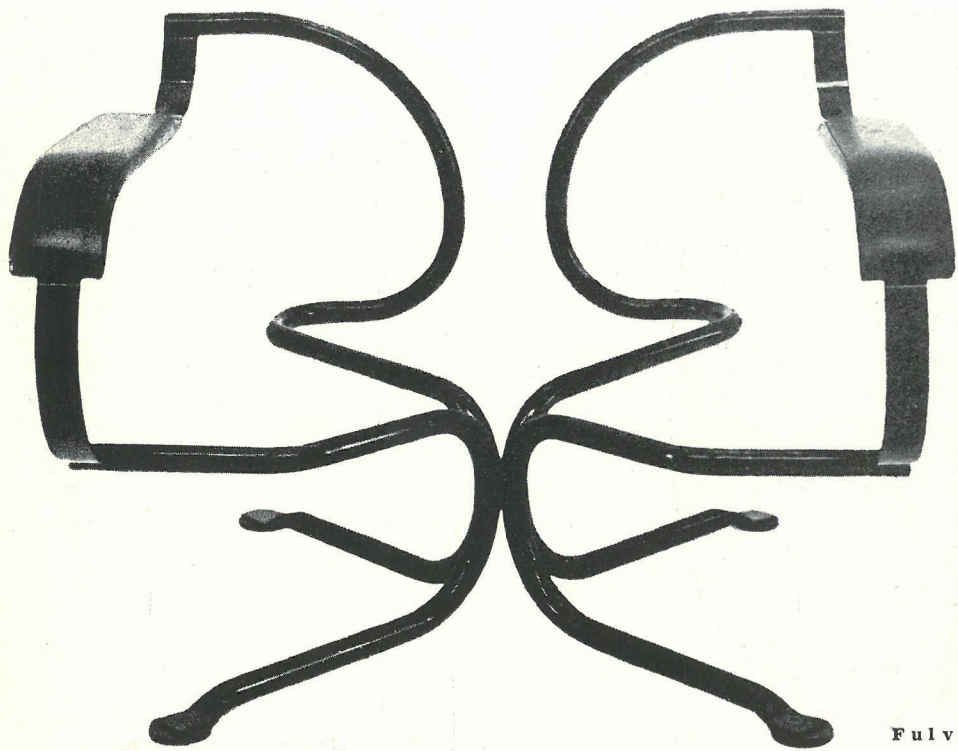
Marcello Nizzoli —
Maszyna do dodawania
prod. ing. C. Olivetti e C. S.p.a.

Flavio Poli — Komplet szkła stołowego — prod. Seguso Vetri d'Arte

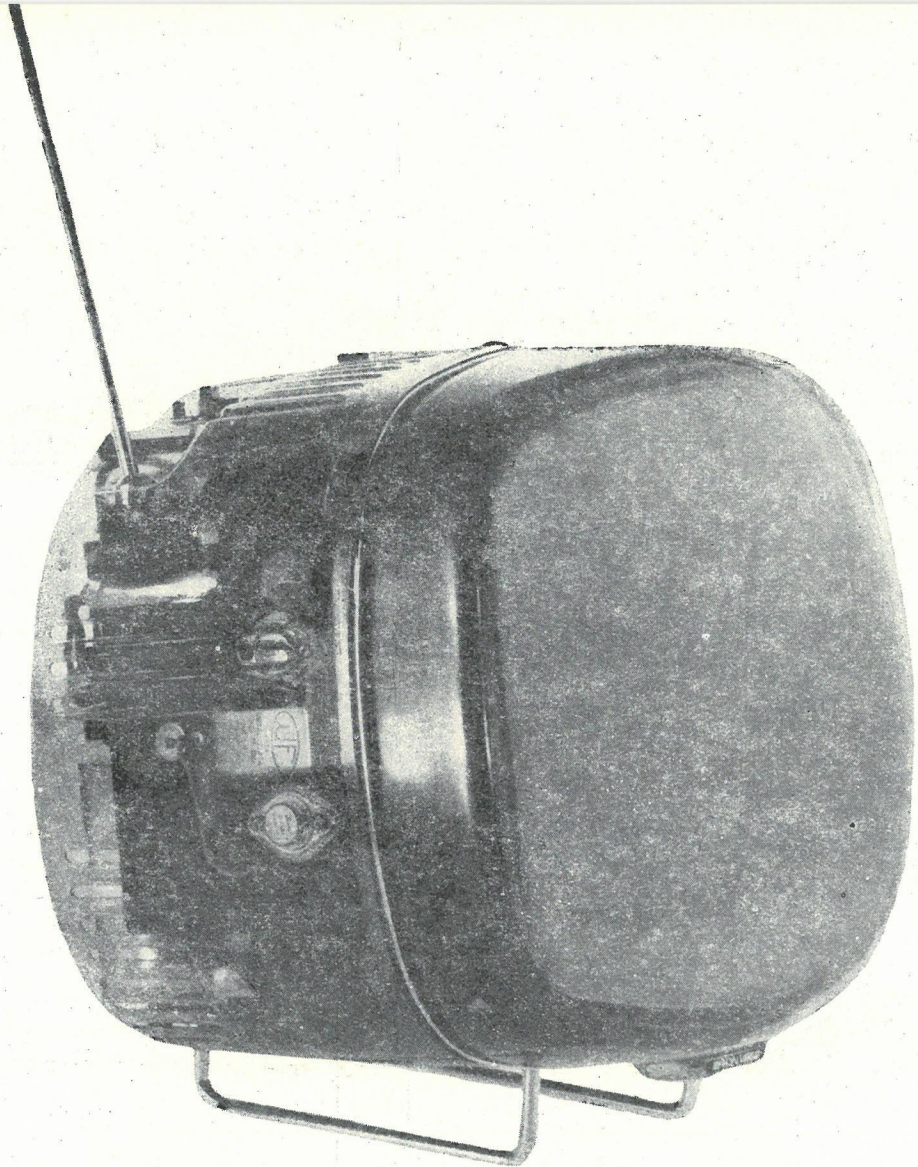

**Gio Ponti — Krzesło jesionowe wyplatane trzcina ̄ indyjsk ̄
— prod. Figli di Amedeo Cassina**

Fulvio Raboni — Fotel składany — prod. Pier Paolo Delitala

Marco Zanuso i Richard Sapper —
Telewizor na tranzystorach — prod. Brion Vega

WYSTAWCY

Projektanci — Producenci

Ajmone Giuseppe — Lanificio di Somma S.p.a.
Albini Franco — Brion Vega — Succ. Carlo Poggi — concorso „Design Competition for Italy”
Alinari Carlo — L'Alcedo
Anselmi Tito — C.G.E. Comp. Gen. Eletticità
Asti Sergio — S.A.C.C.A.B. S.p.a. — Boffi — Gabbianelli S.p.a. — Studio Artemide — Kartell S.r.l.
Baffetti David — Artinvetro S.r.l. — Pietro Rigatti
Belgiojoso Lodovico — Arflex S.p.a. — Studio Artemide
Bellino Silvana — Studio di Architettura San Calimero
Beltrami Luca — Cedit
Beretta Natale — Beretta Natale
Bernardini Carlo — Kartell S.r.l.
Bianchi Rosanna — Bianchi Rosanna
Borsani Osvaldo — Tecno S.p.a.
Bossaglia Cesare — Dogi Lecco S.p.a.
Bozzolo Anna — Cedit
Caccia Dominioni Luigi — Palini S.r.l.
Case' Gian — Boffi
Castiglioni Achille — Ferrania S.p.a. — REM S.p.a. — Cimbali Giuseppe S.p.a. — Gavina S.p.a. — Palini S.r.l. — Kartell S.r.l. — concorso „Design Competition for Italy”

Castiglioni Pier Giacomo — Ferrania S.p.a. — REM S.p.a. — Cimbali Giuseppe S.p.a. — Gavina S.p.a. — Palini S.r.l. — Kartell S.r.l. — concorso „Design Competition for Italy”

Cattadori Danilo — A.L.P.A.

Chirivi Romano — Salviati e Co.

Colombini Gino — Kartell S.r.l.

Centi Giorgio — Cedit

Corsini Constantino — concorso „Design Competition for Italy”

Da Ros Antonio — Gino Cenedese

De Carli Carlo — Figli di Amedeo Cassina — Tecno S.p.a.

De Goetzen Giuseppe — Elchim S.p.a.

Donato D'Urbino — Cedit

Facciotti Lydia — Valigeria Maestri

Farulli Fernando — Oven King

Fasolis Anna — Cedit

Favre Sergio — S.A.C.C.A.B. S.p.a. — Boffi — Gabbianelli S.p.a. — Studio Artemide — Kartell S.r.l.

Frati Stelio — Aviamilano, Costruzioni Aeronautiche

Frattini Gianfranco — Bernini G.B. & Figli

Freyrie Enrico — Fratelli Freyrie

Gais Sergio — Cedit

Gaspari Luciano — Manifattura Jsa

Geranzani Piero — Candy S.p.a.

Gerli Eugenio — Tecno S.p.a.

Germani Mario — Cantieri Ars Moda S.p.a.

Germani Roberto — Cantieri Ars Moda S.p.a.

Giacosa Dante — Fiat S.p.a.

Giavotto Giovanni — Studio di Architettura San Calimero

Gramigna Giuliano — Cedit
Griffini Ernesto — Triplex S.p.a.
Helg Franca — Succ. Carlo Poggi
Isnardi Franco — Cedit
Magistretti Lodovico — Studio Artemide
Maioli Mario — Radiomarelli S.p.a. — Lena S.p.a.
Mancioli Giorgio — Mancioli Natale e C., vetreria
Mangiarotti Angelo — concorso „Design Competition for Italy”
Mango Roberto — concorso „Design Competition for Italy”
Mares Lodovico — Mares
Maresca Franco — Cedit
Mari Enzo — Bruno Danese
Massoni Luigi — Cedit
Mazza Sergio — Cedit — Studio Artemide
Menghi Roberto — SIEMENS S.p.a. — Pirelli S.p.a.
Minoletti Giulio — Breda S.p.a.
Mollino Carlo — concorso „Design Competition for Italy”
Monti Anna — Kartell S.r.l.
Monti Gianemilio — Kartell S.r.l.
Monti Piero — Kartell S.r.l.
Morassutti Bruno — concorso „Design Competition for Italy”
Munari Bruno — Bruno Danese — concorso „Design Competition for Italy”
Nizzoli Marcello — Necchi S.p.a. — ing. C. Olivetti e C. S.p.a. —
S.A.D.A. S.p.a.
Novelli G. Franco — Cedit
Patrini Franco — Studio di Architettura San Calimero
Pavesi Gio — Manifattura Jsa
Pelzel Pietro — S.A.L.I.R.

Peressutti Enrico — C.G.E. Com. Gen. Elettricità — Arflex S.p.a. —
Studio Artemide
Piccoli Augusto — Manifattura Jsa
Pininfarina — Carrozzeria Pininfarina S.p.a.
Poli Flavio — Seguso Vetri d'Arte
Pomodoro Gio — Manifattura Jsa
Ponti Gio — Manifattura Jsa — Figli di Amedeo Cassina — Ideal Stan-
dard S.p.a.
Pozzo Giancarlo — concorso „Design Competition for Italy”
Priarollo Benso Cesarino — „La Dolomite”
Raboni Fulvio — Pier Paolo Delitala
Radi Serafino — Officine Brevetti Radi S.p.a.
Rogers Ernesto — Arflex S.p.a. — Studio Artemide
Romagnoni Bepi — Manifattura Jsa
Rosselli Alberto — Soc. Ceramika Italiana S.p.a. — Nuovo Pignone
S.p.a. — C.G.E. Comp. Gen. Elettricità — Techniform S.p.a. — Rima — Arflex
S.p.a. — Ceramica F. Marazzi S.p.a.
Rossello Mario — Manifattura Jsa
Sabattini Lino — Argenteria Christofle S.p.a.
Sambonet Roberto — Sambonet S.p.a.
Sapper Richard — Lorenz S.p.a. — Brion Vega — OLLPA
Sarfatti Gino — Soc. Arteluce
Scandola Renato — Cedit
Scarpa Carlo — concorso „Design Competition for Italy”
Scarpa Tobia — Venini S.p.a.
Sottsass Ettore — ing. C. Olivetti e C. S.p.a. — concorso „Design Com-
petition for Italy”
Spadolini Pierluigi — Radiomarelli S.p.a. — LESA S.p.a.

Tedeschi Mario — Cedit
Toso Renato — Fratelli Toso
Valle Gino — Solari & C. S.p.a. — Industrie A. Zanussi
Wiskemann Giorgio — concorso „Design Competition for Italy”
Zagato Ugo — Carrozzeria Zagato S.p.a.
Zanuso Marco — Fratelli Borletti S.p.a — Brion Vega — OLLPA — Arflex
S.p.a. — concorso „Design Competition for Italy”
Zavanella Renzo — OM S.p.a.

Projekt ekspozycji: Dario Machesoni

Opracowanie graficzne katalogu i redakcja techniczna: Jan Heydrich (CBWA)

